

BeleidsVisie



Jos Kleiboer

Directeur Beleid
Koninklijke Metaalunie

De Nederlandse maakindustrie staat er goed voor, maar de onzekerheden nemen toe. Het aantal faillissementen loopt licht op en de orderportefeuilles worden iets onzekerder. Er is op dit moment behoefte aan stabiliteit. Het schip moet op koers gehouden worden in onrustiger vaarwater. En dat is best lastig, omdat er volop transitie aan de gang zijn; van voortgaande digitalisering tot de energietransitie. Daarnaast staan de geopolitieke verhoudingen onder druk, wat leidt tot discussies over handelsstromen en grondstoffen. Daarom is het belangrijk om al ingezette bewegingen door te zetten. Te zorgen voor stabiliteit en niet voortdurend nieuwe zaken toe te voegen aan het toch al overvolle bord van ondernemers.

Veranderingen

Ook op het gebied van regelgeving verandert er veel. Het besluit over een nieuw pensioenstelsel is genomen, nu start de uitwerking ervan. Dat vergt

Stabiel

veel aandacht en gaat nog tot discussie leiden. Maar er staan meer veranderingen op stapel. De omgevingswet wordt binnenkort van kracht en ook de Wet kwaliteitsborging komt eraan. En er loopt een discussie over de Arbowet. De SER heeft recent een Arbovisie 2040 gepresenteerd, waardoor de uitvoering van de arboregels lastiger en ingewikkelder wordt. Wij staan pal voor goede en veilige werkomstandigheden, maar de regels moeten wel duidelijk en uitvoerbaar zijn. Daar twijfelen wij soms aan.

Krapte

De stabiliteit op de arbeidsmarkt in de techniek staat onder druk, er is nog steeds sprake van een krapte. Daarom hebben de technische sectoren de handen ineengeslagen om dit gezamenlijk aan te pakken. Er wordt gestreefd naar een aantrekkelijke technische arbeidsmarkt waarop technische vakmensen actief zijn en blijven. Bij tegenspoed in een sector of simpelweg bij behoefte aan 'iets anders' kunnen

werknemers eenvoudig en begeleidt overstappen naar ander technisch werk. Dat zorgt voor een technische arbeidsmarkt, die goed functioneert. Over stabiel gesproken!

In deze editie

Nog wat zaken regelen voor Sterk Techniek Onderwijs

Heel wat moois te halen bij MKB-maakbedrijven

Voorkom administratieve verzwaring MKB

Offer geen bedrijventerreinen op aan woningbouw

Transities niet alleen in beweging zetten, maar ook in beweging houden

Prijsprikkel MKB-maakbedrijven ongewenst

Minister bedankt en nu doorpakken met bbl

Verlenging Sterk Techniek Onderwijs

Nog wat zaken regelen voor Sterk Techniek Onderwijs

Anne Marie Heij

Beleidssecretaris Onderwijs
heij@metaalunie.nl

Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs Dennis Wiersma heeft de lang verwachte Sterk Techniek Onderwijs (STO)-brief naar de Tweede Kamer gestuurd. Hierin ontvouwt hij zijn plannen voor STO. Wat betreft Koninklijke Metaalunie zijn er nog wel zaken die niet goed geregeld zijn en daar moet de minister met voorrang aan gaan werken. Het betreft de cofinanciering van 10% door het bedrijfsleven en extra geld voor verbreding naar havo, vwo en po.

Een van de succesfactoren van STO is de 10% cofinanciering door het bedrijfsleven. Hierdoor moesten scholen in hun planvorming een echte band aangaan met het omliggende bedrijfsleven. In de uitrol van de plannen moeten scholen kunnen aantonen dat die band ook bestendig wordt en actief blijft. De bijdrage van het bedrijfsleven aan STO moest 10% van de begroting bedragen. Onder invloed van corona was de cofinanciering verlaagd naar 7,5%, maar nu is er

weer ruimte voor 10%. Het bedrijfsleven heeft naar minister Wiersma aangegeven wederom bereid te zijn tot 10% cofinanciering. Dat is nog niet geregeld! Metaalunie wil, samen met sociale partners in OOM, opnieuw inzetten op ondersteuning van MKB-maakbedrijven bij STO en meedoen aan de planvorming van de scholen. De ondersteuning is de afgelopen jaren gebeurd door via de Bedrijfsvakscholen en hun aangesloten bedrijven, voor activiteiten zoals bedrijfsbezoeken, gastlessen en docentenstages.

Extra geld voor verbreding

Metaalunie pleit er al langere tijd voor dat de succesvolle STO-aanpak toegepast gaat worden in de hele onderwijsketen: van primair onderwijs tot wetenschappelijk onderwijs. Voor alle schakels in de keten is verbinding met het technisch bedrijfsleven essentieel om een keuze voor werken en leren in de techniek mogelijk te maken. Hiervoor is wel meer geld nodig, want we moeten niet inleveren op het STO-budget voor het vmbo. Metaalunie wil graag meewerken aan de nieuwe regeling.



Ervaar de praktijk van een ondernemer in de mkb-maakindustrie

Heel wat moois te halen bij MKB-maakbedrijven

Metaalunie is belangenbehartiger van alle Nederlandse MKB-maakbedrijven. Daarom is Metaalunie vaak te vinden in het Haagse. Pratend met ambtenaren van ministeries, overlegend met de SER en MKB-Nederland en soms met Tweede Kamer- en kabinetsleden. Deze belangenbehartiging vindt uiteraard ook plaats in provincie- en gemeentehuizen.

We vertellen waar we, de MKB-maakindustrie en Metaalunie, in de dagelijkse praktijk tegenaan lopen, door welke regels we ernstig gehinderd worden en wat oplossingen kunnen zijn en schetsen een beeld van de MKB-maakindustrie. Het gaat dan over de schaalgrootte, de omvang, de enorme diversiteit ervan en de grote economische waarde voor de BV Nederland. Het is dan goed om de verschillen tussen MKB

en een groot bedrijf te duiden. Maar het is nog belangrijker dat alle ambtenaren, politici en andere bestuurders met eigen ogen kunnen zien en ervaren wat een MKB-maakbedrijf eigenlijk is. Tijdens een werkbezoek gaan ze ter plekke in gesprek met de ondernemer. Die laat zien hoe en welke producten hij of zij maakt, wat daarvoor nodig is, hoe duurzaam dat gebeurt, etc. Ze halen op wat ik niet kan brengen: namelijk de realistische alledaagse praktijk. Hoe waardevol is dat?

Een ondernemer kan letterlijk laten zien waar hij tegenaan loopt. Zoals tijdens een werkbezoek aan een bedrijf dat gevestigd is op een bedrijventerrein dat een soort lappendeken is van allerlei activiteiten. Van een aantal maakbedrijven tot autodealers en zelfs een super-

markt. Oprukkende woningbouw kan ervoor zorgen dat er extra verkeer van zijn ontsluitingsweg gebruik gaat maken. Zoveel, dat het heel lastig wordt om zijn grote staalconstructies zonder problemen op de weg te krijgen. Daar was direct veel ongeloof over van de bezoekende BZK-ambtenaren. Dit soort werkbezoeken zijn dan direct al waardevol. Een win-winsituatie. Een ondernemer wordt gehoord en een bestuurder ervaart de praktijk. Werkbezoeken vormen een onmisbare aanvulling voor het in Den Haag 'onder de aandacht brengen'.

Dus aan alle Haagse en buiten-Haagse bestuurders: Kom eens langs, want er valt heel wat (op) te halen bij een MKB-maakbedrijf!

Mark Helder

Voorzitter Koninklijke Metaalunie



Geen meldplicht RIE

Voorkom administratieve verzwaring mkb

Uit onderzoek van Panteia (2020) blijkt dat maar liefst vier van de tien meest belastende generieke wetgeving voor kleine ondernemers zich bevindt in het domein gezond & veilig werken. Koninklijke Metaalunie voorziet dat dit leidt tot hoge drempels voor een goede invulling van het arbobeleid. Hierdoor komt veilig en gezond werken in het gedrang. Dit is terug te zien in de toegenomen regeldruk op de (branche-)RI&E.

Iedere werkgever is wettelijk verplicht een Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) binnen het bedrijf uit te voeren met als doel om gezondheidsklachten en ongevallen te voorkomen. Voor met name kleine ondernemers is het uitvoeren van zo'n RI&E niet eenvoudig. Dit komt door het ontbreken van expertise op dit vlak, de complexiteit en omvang van dit instrument. Om ondernemers hierbij te ondersteunen, heeft Metaalunie de erkende branche RI&E Metaalbewerking ontwikkeld. Voor bedrijven met minder dan 25 medewerkers en die vallen onder de cao Metaalbewerkingsbedrijf, hoeft deze niet getoetst te worden.

Toename complexiteit

De invoering per 1 juli 2022 van het nieuwe certificatieschema voor arbokerndeskundigen voor de toetsing van de RI&E heeft geleid tot een verzwaring van het toch al complexe RI&E-instrument. Er worden aanvullende eisen ge-

steld aan de criteria waaraan een RI&E moet voldoen. Deze aanvullende eisen zijn disproportioneel en voor het mkb onwerkbaar en zorgen voor nog meer administratieve regeldruk. Daarnaast is ook sprake van een toename in kosten, omdat door het nieuwe certificatieschema vrijwel iedere RI&E getoetst moet worden door drie kerndeskundigen.

Meldplicht RI&E

In de onlangs door de SER gepresenteerde ArboVisie 2040 (deel 1) staat de aanbeveling dat bedrijven verplicht worden bij de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) te melden of zij een actuele RI&E hebben. Hoewel dit kan leiden tot een hoger percentage bedrijven dat over een RI&E beschikt, is dit een administratieve verzwaring voor het MKB. In dezelfde ArboVisie wordt ook geconstateerd dat bedrijven behoefte hebben aan 'duidelijke en eenvoudige regelgeving' om aan de veiligheidsrichtlijnen te voldoen. Maar nu is er sprake van juist meer complexiteit en toegenomen regeldruk.

Metaalunie dringt daarom aan op herziening van de toetsingscriteria die voortvloeien uit het certificatieschema voor kerndeskundigen en is tegen de meldplicht van de RI&E aan de NLA.

Debbie van Motman
Beleidsmedewerker arbo
motman@metaalunie.nl

Kom naast 'woondeal' ook met 'werkdeal'

Offer geen bedrijventerreinen op aan woningbouw

Derk Jan Meijer

Beleidssecretaris
Bouwen en Ruimtelijke Ontwikkeling
meijer@metaalunie.nl

Koninklijke Metaalunie vindt dat in de woondeals van de minister voor VRO Hugo de Jonge de focus veel te eenzijdig wordt gelegd bij het hoe dan ook realiseren van 900.000 woningen voor 2030. Metaalunie is voor het realiseren van meer woningen, maar niet ten koste van de economie omdat de beoogde woningbouwlocaties op de verkeerde plek worden gerealiseerd.



Nederland telt 3800 bedrijventerreinen (geen kantorenparken, logistieke 'hubs' en autoboulevards). Het betreft hier 2,6% van de oppervlakte van Nederland waar wel 40% van het BNP en 30 tot 50% van alle directe en indirecte werkgelegenheid wordt gerealiseerd. Ze zorgen voor vooral technisch geschoold personeel en zijn cruciaal voor een goede en diverse arbeidsmarkt. Bedrijventerreinen zijn heel belangrijk voor het grootste deel van de innovaties in Nederland, spelen een grote rol bij energieopwekking, verduurzaming en circulariteit. Ze zijn verantwoordelijk voor financiële ondersteuning van lokale verenigingen en liggen vaak aan stad- en dorpsranden. Ze zijn bedoeld voor bedrijven in de zogenaamde milieucategorie 3.1 en hoger.

Door de grote economische en maatschappelijke waarde van bedrijventerreinen moeten ze - koste wat het kost- gekoesterd worden! Er is regionaal nu al een tekort aan bedrijventerreinen. Dit tekort zal toenemen als we steeds meer circulair gaan bouwen en produceren. Maar op dit moment worden te veel bedrijventerreinen door gemeenten opgeofferd aan woningbouw op óf te dicht bij bedrijventerreinen. De zogenaamde 'inbreidingsfilosofie' in RO-land wordt te ver doorgevoerd. Hierdoor raken de bedrijven op deze bedrijventerreinen hun cruciale toekomstruimte (milieu-, uitbreidings-, wijzigings- en nieuwbouwruijme) kwijt en daarmee hun grote economische en maat-

schappelijke verdienkracht.

Daarom vraagt Metaalunie de ministers voor VRO en van EZK en de Tweede Kamer om geen bedrijventerreinen op te offeren aan woningbouw, maar deze pareltjes juist te faciliteren. Kom naast een woondeal ook met een werkdeal en zie toe dat gemeenten zich hier ook aan committeren. Laat zo nodig inbreidingsfilosofie los en maak subsidie per nieuwe woning afhankelijk van niet opofferen van bedrijventerreinen. Tot slot: voer minimum milieucategorie 3.1 in voor bedrijventerreinen, zodat deze terreinen gebruikt worden waarvoor ze bedoeld zijn en sta geen oneigenlijk gebruik toe.

Ja, maar wat als het lukt?

Transities niet alleen in beweging zetten, maar ook in beweging houden

Er bestaat een 'Omdenken'-poster met de slogan 'Ja, maar wat als het lukt?' Dat zet je aan het denken. Want je begint aan iets om het te laten slagen. Maar hoe zit dat met de elektrificatie van Nederland? We maken zoals de bedoeling is de overstap van fossiele brandstoffen naar elektrisch. Uiteraard in de verwachting dat deze elektriciteit duurzaam wordt opgewekt. Die transitie moest lukken. Nu het lukt zitten we met een paar grote problemen. Het elektriciteitsnet kan het niet aan en ook de duurzame opwekking is er nog niet klaar voor.

En dit is niet het enige voorbeeld. De Nederlandse overheid stelt subsidieregelingen beschikbaar die als ze te succesvol blijken, snel weer worden ingetrokken. 'Het was om te stimuleren, om iets op gang te brengen en dat is voldoende gelukt' is de motivatie.

Het is wel pijnlijk voor bedrijven die op die manier achter het net vissen. Het gelijkheidsbeginsel gaat hier kennelijk niet op.

Zo was het ook met de WBSO. Een belangrijk en zeer effectief instrument om bedrijven aan het innoveren te helpen. Het werkte zelfs zo goed dat voor het verbeteren van het productieproces al enige tijd geleden is gesloten. Maar met de enorme krapte op de arbeidsmarkt en de grote veranderingen die de noodzakelijke digitalisering van het maakproces teweegbrengen, is er juist veel behoefte aan ondersteuning. Ook financiële. Als het toen niet was afgeschaft, waren we vast een stuk verder geweest dan nu.

Gelukkig wordt innoveren van het maakproces nu ook door de overheid als een belangrijk

onderwerp gezien. Er wordt ingezet door Europa, de Nederlandse overheid en de provincies om digitalisering van het productieproces te versnellen. Metaalunie zelf zet er ook stevig op in. Het is belangrijk.

Door deze verandering in beweging te brengen, inclusief het hierbij horende flexibele leven lang opleiden, krijgt Nederland haar autonome positie als concurrerend land in de wereldeconomie voor het produceren van producten weer terug. Het moet en gaat lukken. Maar ik pleit voor meer dan alleen maar deze transitie in beweging te brengen, we moeten het ook aan de gang houden. Onze ambitie moet zijn: we moeten het ook in de toekomst laten slagen.

Rard Metz
Programmamanager
Smart Industry & Teqnow
metz@metaalunie.nl



Eerst congestie elektrificatie oplossen

Prijsprikkel MKB-maakbedrijven ongewenst

Gerard Wyfker

Beleidssecretaris Milieu en Energie
wyfker@metaalunie.nl

In de 'Voorjaarsbesluitvorming Klimaat' formuleert het kabinet ambitieuze plannen. Het spreekt van 'een rechtvaardig, uitvoerbaar en ambitieus klimaatbeleid'. Koninklijke Metaalunie ziet rechtvaardige elementen in de plannen. Het is goed dat aan het adagium 'hoe minder energie je verbruikt, hoe meer belasting je over je stroom en gas betaalt' getornd gaat worden. Metaalunie vindt het daarentegen niet rechtvaardig dat de belastingen op aardgas al vanaf relatief bescheiden volumes fors wordt verhoogd.

Door de congestie op het elektriciteitsnet kunnen de duizenden MKB-maakbedrijven geen kant op. Ze moeten fors meer betalen voor hun gas, terwijl stappen richting elektrificatie nog afgesloten zijn. Alternatieve technieken ontbreken of staan in de kinderschoenen. Hier knelt dus ook de uitvoerbaarheid. Metaalunie pleit ervoor om eerst de congestie op te lossen en pas dan met deze prijsprikkel te komen.

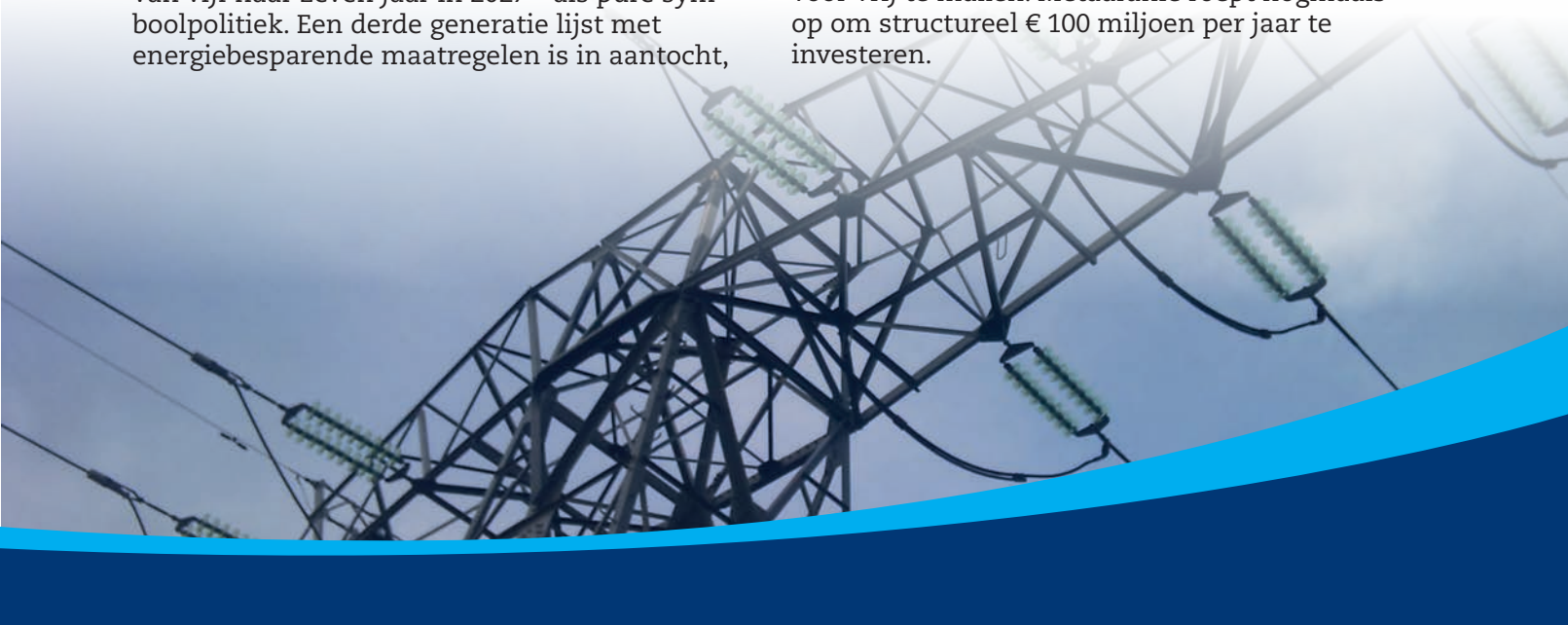
Symboolpolitiek

Metaalunie ziet het verhogen van de terugverdiendtijd van verplicht te nemen maatregelen - van vijf naar zeven jaar in 2027 - als pure symboolpolitiek. Een derde generatie lijst met energiebesparende maatregelen is in aantocht,

een tweede ronde van de informatieplicht eind dit jaar. Met de sterk opgelopen energieprijzen, zal deze maatregel eerder onrust veroorzaken. Het leidt daarmee af van de ingeslagen weg dan dat het een structurele bijdrage levert aan succesvol klimaatbeleid. Metaalunie wil dan ook dat dit voornemen terug wordt gedraaid. Metaalunie steunt de oproep van MKB-Nederland aan het kabinet om een deel van het Klimaatfonds specifiek in te zetten voor verduurzaming van het MKB en ondernemers handelingsperspectief te bieden. Maar let op: 'het mkb' is veel meer dan de zichtbare ondernemers in winkelstraten. Het omvat ook tienduizenden bedrijven die, veelal gevestigd op de minder zichtbare bedrijfsterreinen, met de meest geavanceerde technieken alle ingenieuze tussen- en eindproducten maken, die niet meer weg te denken zijn in de samenleving.

Investeer fors in een circulaire economie

Metaalunie blijft ook aandringen op forse investeringen in een circulaire maak- en bouw- economie. Circulariteit is het perfecte klimaatmiddel, draagt bij aan grondstof onafhankelijkheid en geeft een boost aan de economie. Extra betreuenswaardig is het dat het kabinet, ook nu weer, met goede voornemens komt, maar lijkt te vergeten om daar middelen voor vrij te maken. Metaalunie roept nogmaals op om structureel € 100 miljoen per jaar te investeren.



Subsidie Praktijkleren verlengd

Minister bedankt en nu doorpakken met bbl

Met spanning werd maandenlang uitgezien naar het besluit van minister Dijkgraaf van OCW over het wel of niet verlengen van de huidige regeling Subsidie Praktijkleren (SPL), die eind 2023 afloopt. Niet onbelangrijk aangezien MKB-maakbedrijven vanaf maart bbl'ers gaan werven voor het komende schooljaar. En niet alleen voor het komende schooljaar. Een bbl-opleiding in onze sector duurt drie jaar voordat deze met een waardevol diploma en startkwalificatie kan worden afgesloten. De jaarlijkse opleidingskosten van € 12.000 (onderzoek SEO) gaan, voor de bedrijven, voor de baten uit.

Een aangenomen motie, waar we als Metaalunie zwaar voor gelobbyd hebben, van VVD-Tweede Kamerlid El Yassini om de SPL met vijf jaar te verlengen vormde een hoopvolle steun in de rug. Ook het opleidingsfonds OOM deed al een duit in het zakje, door de LeerWerkBijdrage, met ingang van komend studiejaar,

met € 400 te verhogen tot € 2700 per jaar. De SPL is uitgebreid geëvalueerd en de evaluatie laat positieve resultaten zien. In een recente kamerbrief laat de minister daarom weten dat het onderzoek aanleiding geeft om de SPL met vijf jaar te verlengen per 1 januari 2024. Er komt een nieuwe regeling, in lijn met de motie El Yassini.

Daarnaast heeft minister Dijkgraaf voor 2023 € 15 miljoen (€ 60 miljoen tussen 2023 tot en met 2026) extra toegezegd voor de SPL, om het effect van de stijging van het aantal bbl-studenten in het mbo en het aantal deeltijd- en duaalstudenten in het hbo, tegemoet te komen. Zodoende kan de subsidie per student worden gehouden op € 2700 per jaar. Dat was de afgelopen jaren overigens ook het geval door extra middelen.

Namens 7000 Metaalunieleden die leerbedrijf zijn, bedanken we de minister vanwege zijn waardering voor het werken en leren voor vele jongeren in onze sector. Uiteraard is Metaalunie te allen tijde bereid verder mee te denken. Hoe we de bbl nog effectiever kun-

nen laten zijn voor iedereen die techniek leuk vindt en via de bbl een goede start op de technische arbeidsmarkt wil maken.

Anne Marie Heij
Beleidssecretaris Onderwijs
heij@metaalunie.nl

Koninklijke Metaalunie is met ruim 15.000 leden de grootste ondernemersorganisatie voor de MKB-maakindustrie. De leden hebben samen een omzet van 30 miljard euro en bieden werkgelegenheid aan ruim 180.000 mensen.



koninklijke
metaalunie
De Ondernemersorganisatie
voor de MKB-maakindustrie

Einsteinbaan 1
3439 NJ Nieuwegein

info@metaalunie.nl
www.metaalunie.nl
Telefoon 030 - 605 33 44